

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วิทยาลัยครูเป็นสถาบันอุดมศึกษาในท้องถิ่นที่มีบทบาทสำคัญในการผลิตครูให้ได้ปริมาณและคุณภาพตามความต้องการของประเทศ ในปี พ.ศ.2527 รัฐบาลได้ปรับปรุงพระราชบัญญัติวิทยาลัยครูขึ้นใหม่ เพื่อให้วิทยาลัยครูสามารถผลิตบัณฑิตได้ทั้งบัณฑิตครูและบัณฑิตสาขาวิชาการอื่น ๆ ดังปรากฏในพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู ฉบับที่ 2 พ.ศ.2527 ความว่า

"ให้วิทยาลัยครูเป็นสถาบันอุดมศึกษาและวิจัย มีวัตถุประสงค์ให้การศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาต่าง ๆ ตามความต้องการของท้องถิ่น และผลิตครูถึงระดับปริญญาตรี ทำการวิจัย ส่งเสริมวิทยฐานะของครูอาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และให้บริการวิชาการแก่สังคม" (กรมการฝึกหัดครู,ม.ป.ป.)

จากพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวทำให้วิทยาลัยครูซึ่งเดิมเคยเป็นสถาบันเฉพาะทางที่สอนและผลิตครู ต้องปรับบทบาทและภารกิจใหม่ กล่าวคือ วิทยาลัยครูจะต้องปฏิบัติภารกิจหลัก 5 ประการ ดังนี้ ภารกิจด้านการสอนและผลิตครู ด้านการวิจัยและค้นคว้า ด้านส่งเสริมวิทยฐานะบุคลากรประจำการ ด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ด้านบริการวิชาการแก่สังคม (คณะกรรมการสหวิทยาลัยฯ, 2527)

การดำเนินงานตามภารกิจหลัก 5 ประการ ของวิทยาลัยครูในช่วงเวลาที่ผ่านมามีปรากฏผลชัดว่ายังไม่สามารถบรรลุจุดมุ่งหมาย โดยเฉพาะปัญหาในด้านการจัด

การเรียนการสอนของวิทยาลัยครู ยังขาดแคลนอาจารย์สอนวิชาชีวะเฉพาะ ขาดเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์และสื่อต่าง ๆ ตลอดจนเอกสารตำราเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา แห่งชาติ, 2531) ส่งผลให้การค้นคว้าวิจัยเพื่อแสวงหาและสร้างความรู้ใหม่ ๆ มีน้อยมาก ทำให้การดำเนินการกิจหลักไม่บรรลุผลเท่าที่ควร

ในการดำเนินงานของวิทยาลัยครูให้บรรลุความสำเร็จนั้น อาจารย์เป็นกลุ่ม บุคลากรที่มีความสำคัญต่อการดำเนินงานของสถาบัน ให้บรรลุวัตถุประสงค์ในทุกด้าน ได้แก่ งานด้านการสอนการวิจัย การบริการชุมชน และงานด้านศิลปวัฒนธรรม (สภิต แก้วเชื้อ, 2532) ซึ่งสอดคล้องกับ วิจิตร ศรีสอาน ได้กล่าวไว้ว่า "ปัจจัยทางบุคลากรที่เรียกว่า อาจารย์ เป็นปัจจัยสำคัญที่สุดของการก่อกำเนิดมหาวิทยาลัย และคุณภาพของมหาวิทยาลัย ซึ่งในปัจจุบันก็ใช้เกณฑ์นี้" (วิจิตร ศรีสอาน, 2527) นอกจากนี้ ๗๗ นายกรัฐมนตรี พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ ได้กล่าวในปาฐกถาเรื่อง เส้นทางใหม่ของการอุดมศึกษาไทย ว่า "อาจารย์มหาวิทยาลัยนั้นถือว่าเป็นพลังปัญญาที่สำคัญที่สุดที่จะนำสู่สังคมไปสู่ทิศทางที่มีความหมาย" (ชาติชาย ชุณหะวัณ, 2532) ดังนั้นอาจารย์จึงเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุด เพราะจะเป็นส่วนที่จะสร้างและผลิตบัณฑิตให้กับสถาบัน การพัฒนาระบบการดำเนินงาน เกี่ยวกับอาจารย์ให้มีประสิทธิภาพจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้การดำเนินงานของสถาบัน บรรลุเป้าหมายได้มากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตามการจะพัฒนาระบบการดำเนินงานเกี่ยวกับ อาจารย์ให้มีประสิทธิภาพได้จำเป็นต้องอาศัยเทคนิคและกระบวนการวางแผนที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งการวางแผนที่มีประสิทธิภาพจะต้องใช้วิชาการ และสถิติข้อมูลที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ มาเป็น องค์ประกอบในการพิจารณา กำหนดกิจกรรมต่าง ๆ (อนันต์ เกตุวงศ์, 2523) ดังนั้นการ ศึกษาข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับอาจารย์จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่จะส่งเสริมให้สามารถปรับปรุง ระบบการดำเนินงานเกี่ยวกับอาจารย์ให้มีประสิทธิภาพ การปฏิบัติงานของอาจารย์ในสภาพ ปัจจุบันมีประเด็นอภิปรายกันมากในด้านการปฏิบัติหน้าที่ ภาระงานซึ่งอาจารย์มหาวิทยาลัยมีความรับผิดชอบต่องานและข้อขัดแย้งหลายประเด็นก็เป็นสาเหตุปัญหาสมอง ไหลในสถาบันอุดม

ศึกษา ประเด็นเหล่านี้ น่าจะคลี่คลายได้หากสถาบันมีข้อมูลภาระงานต่าง ๆ ของอาจารย์ เพื่อใช้ในการวางแผนตัดสินใจต่อไป สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งจึงน่าจะได้มีการศึกษาหาข้อมูล เกี่ยวกับการภาระงานของอาจารย์ไว้เพื่อประกอบการบริหารงานให้ได้ประสิทธิภาพสูงสุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาวิเคราะห์ภาระงานของอาจารย์จะเป็นประโยชน์สำหรับการบริหาร งานของสถาบันมาก ซึ่งจะส่งผลให้การดำเนินงานของสถาบันบรรลุความสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

จังหวัดสุราษฎร์ธานี นิยามโดยสภาพที่ตั้งนับได้ว่าเป็นจุดศูนย์กลางของจังหวัด ภาคใต้ตอนบน นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งที่สำคัญทางด้านการท่องเที่ยว ด้านอุตสาหกรรม และ ด้านศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ที่ผ่านมามีการเร่งรัด มุ่งพัฒนาการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมต่าง ๆ เกิดขึ้นในเขตพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานีมากขึ้น ก่อให้เกิดความต้องการกำลังคน ความต้องการพัฒนากำลังคนที่มีอยู่แล้วให้มีประสิทธิภาพ รองรับการเปลี่ยนแปลงของสังคมในอนาคตได้ วิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี สหวิทยาลัยทักษิณ เป็นสถาบันอุดมศึกษาสถาบันหนึ่งในสังกัดกรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ มีนโยบาย และภารกิจ ผลิตรายวิชาที่มีความรู้และคุณธรรม โดยพัฒนาองค์การและกระบวนการบริหารให้ มีประสิทธิภาพ สามารถสนับสนุนความเป็นเลิศทางวิชาการ พัฒนาอาจารย์ให้มีความสามารถ ทางการสอน การวิจัย และจัดบริการทางวิชาการแก่สังคม สนับสนุนงานศิลปวัฒนธรรมที่ พัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม (วิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี สหวิทยาลัยทักษิณ, 2535) นอก จากนี้วิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี ยังเป็นศูนย์ประสานงานของสหวิทยาลัยเรียกว่า สำนักงาน คณะกรรมการสหวิทยาลัยทักษิณ ซึ่งตั้งอยู่ที่วิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี

จากการดำเนินงานที่ผ่านมาวิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี สหวิทยาลัยทักษิณต้องประสบ ปัญหาและอุปสรรคที่เป็นสาเหตุทำให้การดำเนินงานของวิทยาลัยไม่สามารถบรรลุผลสำเร็จ ตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ในภารกิจหลักของวิทยาลัยด้วยสาเหตุหลายประการ อาทิ เช่น การใช้บุคลากรไม่เหมาะสม อาจารย์ต้องไปทำงานบริหารและธุรการมาก

ขาดบุคลากรที่มีวุฒิตรงกับสาขาวิชาที่รับผิดชอบ ทำให้อาจารย์บางกลุ่มต้องรับภาระงานสอนมากเกินไป ปัญหาขาดงบประมาณ งบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัดก็ขาดการวางแผนที่ดี การเบิกจ่ายไม่รัดกุม เป็นผลให้การใช้งบคลากรและทรัพยากรไม่คุ้มค่า ขาดประสิทธิภาพและประสิทธิผล การบริหารงานจึงไม่สามารถบรรลุตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ (คณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาวิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี, 2531) นอกจากนี้การวิจัยความต้องการทางการศึกษาและคุณลักษณะอาจารย์ของอาจารย์และนักศึกษาวิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี ปีการศึกษา 2531 พบว่า วิทยาลัยไม่ตระหนักในการกิจและขาดการควบคุมติดตามผลการปฏิบัติงาน ขาดนโยบาย เป้าหมายและแผนงานในการบริหารงานตามภาระกิจที่ชัดเจน ขาดงบประมาณ ขาดการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการ การบริหารหลักสูตร ไม่มีประสิทธิภาพ ใช้ทรัพยากรบุคคลไม่เหมาะสม (ประสิทธิ์ บัวคลี, 2532)

แนวทางหนึ่งในการแก้ไขปรับปรุงการดำเนินงานของวิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี สหวิทยาลัยทักษิณ ให้สามารถดำเนินการกิจต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพคือ การจัดสรรและแบ่งภาระงานให้เหมาะสมเป็นไปตามคุณวุฒิความสามารถของบุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ แต่ในปัจจุบันยังไม่มีข้อมูลที่ชัดเจนเกี่ยวกับภาระงานของอาจารย์ ดังนั้นการศึกษาระบบงานของอาจารย์วิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี สหวิทยาลัยทักษิณ จึงเป็นสิ่งจำเป็นที่จะทำให้ทราบถึงสภาพปัจจุบันของภาระงานที่อาจารย์ปฏิบัติอยู่ เพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับการวางแผนในการดำเนินการกิจที่จะต้องทำต่อไปได้อย่างเหมาะสม มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลดีขึ้น นอกจากนี้การศึกษาระบบงานเป็นลักษณะงานวิจัยที่ต้องศึกษาเป็นงานวิจัยสถาบันเฉพาะกรณี ซึ่งจะได้นำผลการวิจัยไปใช้ได้ตรงตามเป้าหมาย

นอกจากภาระงานซึ่งเป็นการศึกษารวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณเพื่อนำไปใช้ในการวางแผนบุคลากรแล้วหลักการบริหารงานอาจจะต้องศึกษานิยามถึงความพึงพอใจในการทำงานของบุคลากรด้วย ตามหลักการบริหารงานบุคคล บุคคลจะทำงานได้ดีมีประสิทธิภาพจะต้องมีความพึงพอใจในงานเป็นปัจจัยสำคัญด้วย

จากความจำเป็นและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว จะเห็นได้ว่าการศึกษารายงานของอาจารย์วิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี สหวิทยาลัยทักษิณ เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็น เพราะผลของงานการวิจัยจะเป็นข้อมูลสำคัญในการพิจารณาวางแผนพัฒนาการดำเนินงานของวิทยาลัย โดยเฉพาะด้านบุคลากรให้เป็นไปตามนโยบายความต้องการของสถาบัน ทั้งยังจะส่งผลให้การดำเนินงานบรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้นในโอกาสต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษารายงานของอาจารย์วิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี 6 ด้าน คือ การรายงานสอน และงานที่เกี่ยวข้องกับการสอน การรายงานวิจัยและงานเขียนทางวิชาการ การรายงานบริการทางวิชาการ การรายงานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม การรายงานบริหารบริการ ธุรการและกรรมการ การรายงานอบรมครูและบุคลากรประจำการ
2. เพื่อเปรียบเทียบการรายงานของอาจารย์ในแต่ละด้านจำแนกตามคณะวิชา คณะวุฒิ ตำแหน่งทางวิชาการ และประสบการณ์ในการทำงาน
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์ในด้านความพึงพอใจในการปฏิบัติ การรายงานของอาจารย์วิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี

ขอบเขตของการวิจัย

งานวิจัยที่มุ่งศึกษาเฉพาะ

1. การรายงานของอาจารย์ประจำวิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี สหวิทยาลัยทักษิณ ปีการศึกษา 2533 ทั้งหมดยกเว้นอาจารย์ที่ลาศึกษาต่อหรือไปช่วยราชการอยู่ที่อื่นและอาจารย์พิเศษ

2. เวลาที่อาจารย์ใช้ไปในการปฏิบัติงาน 6 ด้าน คือ งานสอนและงานที่เกี่ยวข้องกับการสอน งานวิจัยและงานเขียนทางวิชาการ งานบริการทางวิชาการ งานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม งานบริหารบริการธุรการและกรรมการ งานอบรมครูและบุคลากรประจำการ

3. ตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วย

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

3.1.1 คณะวิชา

3.1.2 คณะคุณวุฒิ

3.1.3 ตำแหน่งทางวิชาการ

3.1.4 ประสบการณ์การทำงาน

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

3.2.1 ภาระงานสอนและงานที่เกี่ยวข้องกับการสอน

3.2.2 ภาระงานวิจัยและงานเขียนทางวิชาการ

3.2.3 ภาระงานบริการทางวิชาการ

3.2.4 ภาระงานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

3.2.5 ภาระงานบริหารบริการธุรการและกรรมการ

3.2.6 ภาระงานอบรมครูและบุคลากรประจำการ

ความหมายของคำที่ใช้ในการวิจัย

ภาระงาน หมายถึง จำนวนเวลาที่อาจารย์ใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ในงานสอน งานวิจัย งานบริการวิชาการ งานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และงานอบรมครูและบุคลากรประจำการ

งานสอน หมายถึง กระบวนการที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ รวมถึงงานที่เกี่ยวข้องกับการสอน เช่น งานเตรียมการสอน งานผลิตสื่อการสอน งานจัดเตรียมอุปกรณ์

การสอน งานตรวจรายงาน งานให้คำปรึกษาทางวิชาการในวิชาที่สอน งานออกข้อสอบ
งานตรวจข้อสอบ งานประเมินผลการเรียนการสอน งานอาจารย์ที่ปรึกษาโครงการพิเศษ
ของนักศึกษา งานนิเทศการฝึกสอนหรือฝึกงาน

งานวิจัยและงานเขียนทางวิชาการ หมายถึงงานศึกษาค้นคว้าทุกประเภทรวมถึง
งานประดิษฐ์ งานสร้างสรรค์ทางด้านศิลปกรรม งานเขียนตำราหรือเอกสารประกอบการ
เรียนการสอน งานเขียนบทความทางวิชาการ บทวิจารณ์ งานแปลตำราเรียนหรือบทความ

งานบริการทางวิชาการ หมายถึง งานที่ให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชนทั้งใน
และนอกวิทยาลัย ได้แก่ งานให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับงานวิจัยและเทคโนโลยีใหม่ ๆ
งานสัมมนา-ประชุมปรึกษา งานฝึกอบรมและงานบริการอื่น ๆ เช่น งานวางแผน งาน
สำรวจและวิเคราะห์ งานจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ งานวิทยากรบรรยายหรือแสดงปาฐกถา
งานจัดนิทรรศการหรือแสดงผลงานทางวิชาการ

งานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม หมายถึง งานบริการที่มีจุดประสงค์จำกัด
เฉพาะในเรื่องการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ประกอบด้วย งานให้คำปรึกษาหรือคำแนะนำ
ทางวัฒนธรรม งานประชุม สัมมนา และฝึกอบรมทางด้านจริยธรรมและประเพณีนิยม
งานศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูล และหลักฐานทางด้านศิลปวัฒนธรรม งานแสดงนิทรรศการ
งานสาธิตประกวดผลงานศิลปวัฒนธรรมและงานเอกสารเผยแพร่ เพื่อถ่ายทอดความรู้ทาง
ด้านศิลปและวัฒนธรรมและงานเอกสารเผยแพร่ เพื่อถ่ายทอดความรู้ทางด้านศิลปและ
วัฒนธรรมแห่งชาติ

งานบริหารบริการธุรการและกรรมการ หมายถึง งานบริหารโดยตำแหน่งและ
งานบริหารในลักษณะของกรรมการ เช่น กรรมการประจำวิทยาลัย งานบริการ ได้แก่
งานห้องสมุด งานแนะแนว งานที่ปรึกษากลุ่มเรียน ที่ปรึกษากิจกรรมชมรมที่ปรึกษาองค์การ

นักศึกษาและสภานักศึกษา งานพยาบาล งานหอพัก งานสวัสดิการ งานยานพาหนะ งาน
โสตทัศนศึกษา งานธุรการ ได้แก่ งานสารบรรณ การเงิน ทะเบียน และพัสดุของภาควิชา
คณะวิชา ศูนย์ และสำนักต่าง ๆ งานกรรมการ ได้แก่ งานที่แต่งตั้งเป็นเฉพาะกิจนอกเหนือ
จากภาระงานประจำ ซึ่งต้องกระทำตามคำสั่งในฐานะประธาน หรือเลขานุการ หรือเป็น
กรรมการ

งานอบรมครูและบุคลากรประจำการ หมายถึง งานที่อาจารย์ได้รับมอบ
หมายให้ทำการสอน อบรมเพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพการทำงาน และเพิ่มคุณวุฒิของครู
บุคลากรทางการศึกษา และบุคลากรประจำการอื่น ๆ ตามความต้องการของหน่วย
งานต้นสังกัด

เวลาหนึ่งปีการศึกษา หมายถึง ระยะเวลาเทียบเท่า 2 ภาคการศึกษา
(ไม่รวมภาคฤดูร้อน) และในหนึ่งภาคการศึกษาคือ ระยะเวลาที่ใช้ในการเรียน
การสอนรวม 16 สัปดาห์

ตำแหน่งทางวิชาการ หมายถึง ตำแหน่งที่ได้จากการเสนอผลงานทาง
วิชาการตามเกณฑ์ของ ก.ค. มี 4 ระดับ คือ ตำแหน่งศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ และอาจารย์

ตำแหน่งบริหาร หมายถึง ตำแหน่งที่มีอยู่ในพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู ในพื้นที่
ได้แก่ ตำแหน่งอธิการ รองอธิการ หัวหน้าคณะ หัวหน้าศูนย์ หัวหน้าสำนัก หัวหน้าภาค และ
กรรมการสภาอาจารย์ กรรมการประจำวิทยาลัย

อาจารย์ หมายถึง อาจารย์ประจำซึ่งปฏิบัติงานสอนที่วิทยาลัยครูราชบุรีธานี
สทวิทยาลัยทักษิณ ในปีการศึกษา 2533

ประสบการณ์การทำงาน หมายถึง จำนวนปีที่อาจารย์เข้ารับราชการใน
วิทยาลัยครู

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง ภาระงานของอาจารย์วิทยาลัยครู : การศึกษาเฉพาะกรณี
วิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี มีวิธีการดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ อาจารย์ของวิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี
สหวิทยาลัยทักษิณ ทุกคนโดยรวมจำนวนทั้งสิ้น 122 คน ทั้งนี้จะเก็บข้อมูลเฉพาะอาจารย์ที่ได้
ปฏิบัติงานอยู่ในปีการศึกษา 2533 เท่านั้น ไม่รวมอาจารย์ที่อยู่ระหว่างลาศึกษาต่อ หรือไป
ช่วยราชการอยู่ที่อื่นและอาจารย์พิเศษ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อหา
เกณฑ์การคำนวณภาระงานของอาจารย์ แบบสำรวจภาระงานของอาจารย์วิทยาลัยครู
สุราษฎร์ธานี สหวิทยาลัยทักษิณ และแบบสอบถามความพึงพอใจในการทำงานของอาจารย์
มีรายละเอียดของเครื่องมือดังนี้

2.1 เกณฑ์การคำนวณภาระงานของอาจารย์ ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยการศึกษา
เกณฑ์ภาระงานของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาและมหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นเกณฑ์ที่ทางสถาบัน
และบุคคลได้เสนอไว้ดังนี้

2.1.1 เกณฑ์การพิจารณาอัตรากำลังตำแหน่งอาจารย์และครูทบทวน
มหาวิทยาลัย

2.1.2 เกณฑ์ กค. และเกณฑ์ปริมาณงานพื้นฐานของกรมการฝึกหัดครู

2.1.3 เกณฑ์การกำหนดลักษณะหน้าที่และปริมาณงานของอาจารย์ประจำ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.1.4 เกณฑ์การคำนวณภาระงานของอาจารย์มหาวิทยาลัยศิลปากร
ของพรเลิศ อ่วมพ่วง

หลังจากศึกษาเกณฑ์ทั้ง 4 แล้ว ผู้วิจัยสร้างแนวคำถามไปสัมภาษณ์ความคิดเห็น
เกี่ยวกับชั่วโมงปฏิบัติงานในลักษณะต่าง ๆ ของอาจารย์จากผู้ทรงคุณวุฒิทั้งในและนอกวิทยาลัย
ครูสุราษฎร์ธานี โดยเน้นผู้มีประสบการณ์ทางด้านบริหารงานเป็นหลัก จำนวน 9 ท่าน
(ตามรายชื่อในหน้า 52-53) นอกจากนี้ได้สัมภาษณ์ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนและปฏิบัติ
งานในด้านต่าง ๆ จากคณะวิชา 4 คณะ จำนวนคณะละ 2 คน รวม 8 คน แล้วนำความ
เห็นแต่ละด้านมาหาค่าเฉลี่ยประกอบการพิจารณาจากเกณฑ์ทั้ง 4 ที่กล่าวมาแล้ว สร้าง
เป็นเกณฑ์ในการคำนวณภาระงานในการวิจัยครั้งนี้

2.2 แบบสำรวจภาระงานของอาจารย์วิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี ผู้วิจัยได้ศึกษา
แบบสำรวจภาระงานของอาจารย์มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสวนงามจันทร์ ของพรเลิศ
อ่วมพ่วง ที่ได้ทำการวิเคราะห์ภาระงานของอาจารย์มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีการศึกษา 2526
และมาปรับปรุงให้เหมาะสมกับลักษณะและเป้าหมายของวิทยาลัยครู เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูล
ภาระงานของอาจารย์โดยครอบคลุมถึงภาระงานด้านต่าง ๆ ดังนี้

2.2.1 ภาระงานด้านการสอนและงานที่เกี่ยวข้องกับการสอน

2.2.2 ภาระงานวิจัยและงานเขียนทางวิชาการ

2.2.3 ภาระงานบริการทางวิชาการแก่สังคม

2.2.4 ภาระงานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

2.2.5 ภาระงานด้านบริหาร บริการธุรการและกรรมการ

2.2.6 ภาระงานอบรมครูและบุคลากรประจำการ

2.3 แบบสอบถามที่เกี่ยวกับความพึงพอใจในการทำงานซึ่งผู้วิจัยปรับปรุง
จากเครื่องมือในงานวิจัยของนิมใจ ตริสสัตยพันธ์ (2530)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

เพื่อให้ได้ข้อมูลสำหรับการศึกษาวิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. ข้อมูลการสร้างเกณฑ์ค่านวภาระงานของอาจารย์ ศึกษาจากเอกสาร สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ และสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอนและปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ
2. ข้อมูลเบื้องต้นสำหรับสำรวจภาระงานรวบรวมโดยผู้วิจัยขออนุญาตจาก อธิการวิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี ในการศึกษาคำสั่งและเอกสารทางราชการ
3. แบบสอบถามความพึงพอใจในการปฏิบัติราชการ ได้ปรับปรุงมาจาก งานวิจัยของพิมใจ ตริสัถยพันธ์ (2530) แล้วเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวผู้วิจัยเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้แบบสำรวจภาระงานของอาจารย์คืนมาแล้ว ผู้วิจัยนำมาดำเนินการ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติดังนี้

- ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ (Percentage)
- ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับภาระงานด้านต่าง ๆ ของอาจารย์ วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Diviation) ทดสอบความแตกต่างระหว่างมัชฌิมเลขคณิตของภาระงานด้านต่าง ๆ ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance)
- ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของอาจารย์ วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Diviation)

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

ผลจากการวิจัยครั้งนี้ทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับปริมาณงานของอาจารย์ในวิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี และสามารถใช้อัตราและข้อมูลจากการวิจัยนี้เป็นส่วนประกอบในการดำเนินงานและการบริหารวิทยาลัยครู โดยเฉพาะด้านการพัฒนาอาจารย์ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังสามารถใช้อัตราการะงานนี้เป็นประโยชน์ต่อวิทยาลัยครูอื่น ๆ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือผู้สนใจทั่วไปในการนำไปประยุกต์ใช้เพื่อดำเนินการด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะการวางแผนและการบริหารงาน

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย